

Salvador Dalí: The persistence of memory (1931)

Ένα ζωντανό μάτι, το πιο ανώδυνο και ασήμαντο λαχανικό, μια μύγα, όλα αυτά είναι οργανισμοί απείρως πιο περίπλοκο, πιο μυστηριώδεις πιο απροσδόκητοι απ' ό,τι οι απλοί και πρωτογενείς δικοί μου οργανισμοί, οι οποίοι επιπλέον περιγράφονται με μια σαφήνεια ακριβέστερη από εκείνη που μας προσφέρει η φύση και που βρίσκεται πάντοτε στο έλεος του παραμικρού ατυχήματος. Το να ξέρει κανείς πώς να κοιτάξει ένα αντικείμενο, ένα ζώο με τα μάτια του νου ισοδυναμεί με το να βλέπει με τη μεγαλύτερη δυνατή αντικειμενικότητα. Οι άνθρωποι όμως δεν βλέπουν παρά στερεότυπες εικόνες των πραγμάτων, απλές σκιές αδειασμένες από οποιαδήποτε έκφραση, απλά φαντάσματα των πραγμάτων, ενώ θεωρούν χυδαία και φυσιολογικά όλα εκείνα που συνηθίζουν να βλέπουν καθημερινά, όσο θαυμαστά και εκπληκτικά κι αν είναι αυτά. Όπως έγραφα και πρόσφατα μιλώντας για τη φωτογραφία: **βλέπω σημαίνει επινωώ**. Όλα αυτά μου φαίνονται κάτι περισσότερο από αρκετά για να δείξουν την απόσταση που με χωρίζει από το Σουρεαλισμό.

Σαλβαδόρ Νταλί στο "Οι πίνακες μου στο Φθινοπωρινό Σαλόνι", 1927

Το μεγάλο θολωτό ταβάνι που σκέπαζε τους τέσσερις βρωμερούς τοίχους της τάξης είχε μεγάλες καφετιές κηλίδες υγρασίας, τα ακανόνιστα περιγράμματα των οποίων αποτελούσαν και τη μόνη μου παρηγοριά για μεγάλο χρονικό διάστημα. Στις ατέρμονες και εξουθενωτικές μου ονειροπολήσεις, τα μάτια μου ακολουθούσαν ακούραστα τις ασαφείς ασυμμετρικές των μουχλιασμένων αυτών σχημάτων, και τότε έβλεπα να προβάλλουν σιγά-σιγά από το άμορφο σαν τα σύννεφα χάος συγκεκριμένες εικόνες που αποκτούσαν βαθμιαία ολοένα και πιο ακριβή, λεπτομερειακό και ρεαλιστικό χαρακτήρα.

Σαλβαδόρ Νταλί στο "Η Μυστική Ζωή του Σαλβαδόρ Νταλί", 1942

Συχνά φαντάστηκα το τέρας Ύπνος σαν ένα βαρύ, γιγάντιο κεφάλι με αδύναμο σώμα και έτσι το απεικόνισα. Κεφάλι και σώμα κρατιούνται με ισορροπία με τις διχάλες της πραγματικότητας. Αν σπάσουν αυτές οι διχάλες έχουμε την αίσθηση ότι θα "πέσουν". Οι περισσότεροι από τους αναγνώστες μου έχουν ήδη βιώσει την αίσθηση ότι πέφτουν απότομα στο κενό τη στιγμή ακριβώς που τους καταλαμβάνει απόλυτα ο ύπνος. Αν ξυπνήσουν ξαφνικά, με την καρδιά να τρέμει αποκλείεται να έχουν την παραμικρή αμφιβολία ότι αυτή η αίσθηση είναι η ανάμνηση του τραβήγματος της ώρα της γέννησης...

Σαλβαδόρ Νταλί στο "Η Μυστική Ζωή του Σαλβαδόρ Νταλί", 1942

Τα παιδιά-ποιητές αλλά όχι καλλιτέχνες-μερικές φορές καθηλώνουν την προσοχή τους σ' ένα αντικείμενο σε βαθμό που με τη συγκέντρωσή τους να το μεγαλώνουν, να το μεγαλώνουν τόσο που να καταλαμβάνει ολόκληρο το οπτικό τους πεδίο, να αποκτά μια μυστηριώδη όψη και να χάνει κάθε σχέση με τον προορισμό του.

Aragon, 1919

ΜΙΚΡΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΑΛΒΑΔΟΡ ΝΤΑΛΙ

- Αϊντς, Ντόουν, **Νταλί**, Υποδομή, Αθήνα, 1985
- Comez de Liano, Ignazio, **Νταλί**, Γκοβόστης, Αθήνα, 1992

- Dali, Salvador, **Το ημερολόγιο μιας μεγαλοφυΐας**, Εξάντας, Αθήνα, 1985 (Salvador Dali, *Journal d' un genie*, Gallimard, Paris, 1964)
- Dali, Salvador, **Η απόκρυφη ζωή μου**, Εξάντας, Αθήνα, 1986 (Salvador Dali, *La vie secreete de Salvador Dali*, Gallimard, Paris, 1979)
- Neret, Gilles, **Σαλβαδόρ Νταλί**, Γνώση/Taschen, 2004
- Σάντσεθ-Βιδάλ, Αγκουστίν, **Μπουνιουέλ-Λόρκα-Νταλί**, Εξάντας, Αθήνα, 1991
- Νταλί, Σαλβαντόρ, **Παρανοϊκό-κριτική**, Αιγόκερως, Αθήνα, 1981
- Μπουνιουέλ - Νταλί, **Ο Ανδαλουσιανός σκύλος**, Αιγόκερως, Αθήνα, 1988
- Παλαμιώτου, Κωνσταντίνα, **Το διονυσιακό και το απολλώνιο ως αισθητικές κατηγορίες στο έργο του Νταλί**, Ίδρυμα Π. και Ε. Μιχελή, Αθήνα, 1998
- Νταλί, Σαλβαδόρ, **Κρυμμένα πρόσωπα**, Εξάντας, Αθήνα, 1987
- Lorca, Federico Garcia, **Ωδή στον Σαλβαντόρ Νταλί**, Δημιουργία, Αθήνα, 1991
- Dali 1904-2004: Εκατό χρόνια από τη γέννησή του, ένθετο εφημ. Καθημερινή, 2004
- Descharnes, Robert - Neret, Gilles, **Dali: The Paintings**, Taschen, Koln, 2001
- Ades, Dawn - Bradley, Fiona, **Salvador Dali. A Mythology**, Tate gallery Publishing, London, 1998
- Finkelstein, Haim, **Salvador Dali's Art and Writing. 1927-1942: The Metamorphoses of Narcissus**, Cambridge University Press, Cambridge, 1996
- Lubar, Robert (intr.), **Dali. The Salvador Dali Museum Collection, St Petersburg**, Florida, Little, Brown and Company, Boston, 1991
- Martin, Jean-Hubert and Andreae, Tephany, **The Endless Enigma. Dali and the Magicians of Multiple Meaning**, Hatje Cantz Publishers, Ostfildern-Ruit, 2003
- Gomez de la Sterna, Ramon, **Dali**, Flammarion, Paris, 1979
- Dali, Ana Maria, **Salvador Dali: Vu par sa soeur**, Arthaud, Paris, 1961
- Kachur, Lewis, **Displaying the Marvelous: Marcel Duchamp, Salvador Dali and Surrealist Exhibition Installations**, The MIT Press, Cambridge, Mass., 2001

ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- [Fundació Gala - Salvador Dalí](#) Διαδικτυακός τόπος του **Μουσείου Νταλί**
- Ένα πολύ ενδιαφέρον [χρονολόγιο της ζωής και του έργου του Νταλί](#), (με χρήση πολυμέσων), από το **Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης**, που είχε διοργανώσει την έκθεση "[Salvador Dalí, Μύθος και Ιδιομορφία](#)" το 2002/2003.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΕΣ ΤΙΤΛΟΙ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΣΑΛΒΑΔΟΡ ΝΤΑΛΙ

1931	Μερική ψευδαισθηση. Έξι απροσδόκητες εμφανίσεις του Λένιν σε ένα μεγάλο πιάνο
1931	Τα γεράματα του Γουλιέλμου Τέλλου
1932	Η γέννηση των υγρών επιθυμιών
1932	Τηγανητά αυγά στο πιάτο, χωρίς το πιάτο
1933	Η Γκαλά και ο Εσπερινός του Μιλλέ λίγο πριν την επικείμενη άφιξη των κωνικών αναμορφώσεων
1934	Αταβισμός το δειλινό

1936	Προάστια μιας παρανοϊκής πόλης. Απόγευμα στα περίχωρα της ευρωπαϊκής ιστορίας
1936	Γεωδαιτικό πορτραίτο της Γκαλά
1936	Ζευγάρι με τα κεφάλια τους γεμάτα σύννεφα
1936	Μαλακή κατασκευή με βρασμένα φασόλια. Προμήνυμα εμφυλίου πολέμου
1936	Φθινοπωρινός κανιβαλισμός
1938	Αόρατος Αφγανός με εμφάνιση στην παραλία του προσώπου του Γκαρθία Λόρκα με τη μορφή φρουτιέρας και τρία σύκα
1940	Το σκλαβοπάζαρο με το εξαφανιζόμενο μπούστο του Βολταίρου
1943	Γεωπολιτικό παιδί παρακολουθεί τη γέννηση του νέου ανθρώπου
1944	Όνειρο που προκαλείται από το πέταγμα μια μέλισσας γύρω από ένα ρόδι ένα δευτερόλεπτο πριν το ξύπνημα
1945	Η γυναίκα μου, γυμνή, σκεπτόμενη ότι η σάρκα της γίνεται σκάλες, τρεις δακτύλιοι ενός κίονα, ουρανό και αρχιτεκτονική
1947	Οι τρεις σφίγγες του νησιού Μπικίνι
1949	Ατομική Λήδα
1950	Εγώ, έξι χρόνων, όταν νόμιζα ότι ήμουν κορίτσι και σήκωνα με εξαιρετική προσοχή το δέρμα της θάλασσας για να παρατηρήσω ένα σκύλο που κοιμόταν στον ίσκιο του νερού
1952	Assumpta Corpuscularia Lapislazulina
1952	Πυρηνική κεφαλή αγγέλου
1954	Corpus Hypercubus
1954	ΡΙνοκερωτική διάσπαση του Ιλισσού του Φειδία
1954	Ο Νταλί, γυμνός, διαλογίζεται μπροστά από πέντε κανονικά σώματα που μεταμορφώνονται σε σωματίδια μέσα στα οποία εμφανίζεται ξαφνικά η Λήδα του Λεονάρντο χρωμοσωματισμένη από το όραμα της Γκαλά
1954	Κορίτσι που αυτοσοδομίζεται από την ίδια του την αγνότητα
1958	Ο Βελάσκειθ ζωγραφίζοντας την Ινφάντα Μαργαρίτα με τα φώτα και τις σκιές της προσωπικής του δόξας
1963	Desoxyribonucleic Acid Arabs
1963	Πενήντα αφηρημένες ζωγραφιές που ιδωμένες από δυο γιάρδες αλλάζουν σε τρεις Λένιν μεταμφιεσμένους σε Κινέζους και ιδωμένες από έξι γιάρδες εμφανίζονται σαν το κεφάλι μιας βασιλικής τίγρης της Βεγγάλης
1963	Ο Ηρακλής σηκώνει το δέρμα της θάλασσας και προλαβαίνει για μια στιγμή την Αφροδίτη να μην ξυπνήσει τον Έρωτα
1968	Παραισθησιογόνος ταυρομάχος
1976	Η Γκαλά αγναντεύοντας τη Μεσόγειο γίνεται στα είκοσι μέτρα πορτραίτο του Αβραάμ Λίνκολν. Φόρος τιμής στο Rothko